

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 9 dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„Art. 9a. 1. Na dzień, na który zarządzone zostały wybory wymienione w art. 1, nie zarządza się wyborów do organów jednostek pomocniczych gmin i wyborów do organów jednostek niższego rzędu, a także referendów lokalnych.

2. Przepis § 1 nie dotyczy wyborów do rad dzielnic m.st. Warszawy.

3. Dopuszczalne jest zarządzenie wyborów do organów jednostek pomocniczych gmin lub wyborów do organów jednostek niższego rzędu, a także referendów lokalnych na dzień, na który zarządzone zostały wybory uzupełniające do Senatu, wybory do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: przedterminowe, uzupełniające, ponowne i do nowej rady lub wybory przedterminowe wójta.”;

2) w art. 52 uchyla się § 7-8 i 10;

3) w art. 160 w § 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) prowadzenie wykazu osób, wobec których wydano prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające utratę prawa wybieralności, o którym mowa w art. 21a ust. 2a ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów i udostępnianie danych tych osób komisjom wyborczym rejestrujących listy kandydatów i kandydatów;”;

4) w art. 191c § 1 otrzymuje brzmienie:

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów oraz ustawę z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych.

„§ 1. Urzędników wyborczych powołuje się dla obszaru danej gminy w liczbie niezbędnej do zapewnienia prawidłowego i sprawnego funkcjonowania obwodowych komisji wyborczych, na okres 6 lat, spośród posiadających wykształcenie wyższe:

- 1) pracowników urzędów obsługujących: organy administracji rządowej, samorządowej lub jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych;
- 2) innych osób mających co najmniej 5-letni staż pracy w urzędach lub jednostkach, o których mowa w pkt 1.”;

5) po art. 191c dodaje się art. 191ca w brzmieniu:

„Art. 191ca. W przypadku zagrożenia wykonania zadań, o których mowa w art. 191e § 1, Szef Krajowego Biura Wyborczego może powierzyć, nie dłużej niż na czas danych wyborów, wykonywanie funkcji urzędnika wyborczego osobie niespełniającej wymogów określonych w art. 191b § 1 zdanie drugie lub § 2.”;

6) w art. 191e w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) sprawowanie nadzoru nad zapewnieniem warunków pracy obwodowych komisji wyborczych, w szczególności w zakresie wymogów określonych w art. 41a § 1;”;

7) art. 191g otrzymuje brzmienie:

„Art. 191g. W celu zapewnienia obsługi, o której mowa w art. 187 § 1, oraz warunków pracy umożliwiających prawidłowe wykonywanie zadań przez urzędników wyborczych, Szef Krajowego Biura Wyborczego może zawrzeć z właściwym miejscowo wójtem porozumienie, określające w szczególności warunki organizacyjno-administracyjne, techniczne oraz zasady pokrywania kosztów z tym związanych. Do zapewnienia przez wójta obsługi i warunków pracy umożliwiających prawidłowe wykonywanie zadań przez urzędników wyborczych przepis art. 156 § 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2186 oraz z 2018 r. poz. 538 i 651) po art. 21h dodaje się art. 21i w brzmieniu:

„Art. 21i. Prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające fakt złożenia przez osobę lustrowaną niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego prezes sądu niezwłocznie przesyła do Państwowej Komisji Wyborczej w celu ujęcia danych tej osoby w wykazie, o którym mowa w art. 160 § 1 pkt 2a ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. poz. 130) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w pkt 110, w art. 420:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej przysługuje prawo wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w terminie 3 dni od daty podania tego postanowienia do publicznej wiadomości. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów nie później niż w ciągu 5 dni od dnia jej wniesienia. Od orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego nie przysługuje środek prawny.”,

b) dodaje się § 3 w brzmieniu

„§ 3. W zakresie nieuregulowanym w kodeksie do postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369, 1136, i 2451 oraz z 2018 r. poz. 650) w sprawach ze skarg, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 1 tej ustawy, z wyłączeniem art. 52-55, art. 61 § 2-6, art. 90, art. 91 § 2, art. 93, art. 96-122, art. 145 § 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 2–3 i art. 243-262, z tym, że termin, o którym mowa w art. 193 tej ustawy wynosi 5 dni.”;

2) w art. 12:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepis art. 420 ustawy, o której mowa w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym stosuje się odpowiednio, z tym że na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej przysługuje prawo wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w terminie 3 dni od daty podania tego postanowienia do publicznej wiadomości. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów nie później niż w ciągu 5 dni od dnia jej wniesienia. Od orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego nie przysługuje środek prawny.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369, 1136, i 2451 oraz z 2018 r. poz. 650) w sprawach ze skarg, o

których mowa w art. 3 § 2 pkt 1 tej ustawy, z wyłączeniem art. 52-55, art. 61 § 2-6, art. 90, art. 91 § 2, art. 93, art. 96-122, art. 145 § 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 2-3 i art. 243-262, z tym, że termin, o którym mowa w art. 193 tej ustawy wynosi 5 dni.

3b. Do ustalenia terminu złożenia skargi do komisarza wyborczego i odwołania do Państwowej Komisji Wyborczej, wskazanych w art. 420 ustawy, o której mowa w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym, oraz skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego, stosuje się odpowiednio art. 9 tej ustawy.”.

Art. 4. Postępowania w sprawach ze skarg na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpoznaniu przez Naczelny Sąd Administracyjny na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. Przepis art. 12 ust. 3b ustawy, o której mowa w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie do skarg na postanowienia Państwowej Komisji Wyborczej podane do publicznej wiadomości po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Uzasadnienie

Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projekt ustawy ma na celu realizację postulatów zgłaszanych przez Państwową Komisję Wyborczą w zakresie m.in.:

- 1) skrócenia procedury sądowo-administracyjnej w sprawach skarg na uchwały Państwowej Komisji Wyborczej dotyczących podziału na okręgi wyborcze poprzez wyłączenie stosowania niektórych przepisów ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz rozpatrywania skarg na te uchwały tylko przez Naczelny Sąd Administracyjny,
- 2) nowelizacji przepisów Kodeksu wyborczego w zakresie transmisji i nagrywania przebiegu prac obwodowych komisji wyborczych,
- 3) powoływania urzędników wyborczych.

Niniejsza nowelizacja zakłada, że sprawy z zakresu rozpatrywania skarg na postanowienia Państwowej Komisji Wyborczej dotyczących podziału na okręgi wyborcze będą rozpatrywane wyłącznie przez Naczelny Sąd Administracyjny w składzie trzech sędziów. Wprowadzona ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, procedura podziału na okręgi wyborcze zakładała, że na postanowienia PKW przysługiwała skarga do sądu administracyjnego, z kolei na orzeczenie tego ostatniego prawo wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Zmiana ta ma na celu przeciwdziałanie ewentualnym problemom w szybkim zakończeniu postępowań przed sądami w powyższych sprawach.

Zmiana przepisów Kodeksu wyborczego w zakresie uchylecia przepisów o transmisji i nagrywania przebiegu prac obwodowych komisji wyborczych wynika z wprowadzenia do polskiego porządku prawnego przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z

przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Projekt rozszerza krąg osób, które mogą pełnić funkcję urzędnika wyborczego. Zgodnie z zaproponowaną zmianą art. 191c Kodeksu wyborczego na urzędników wyborczych będą mogły być powołane poza pracownikami urzędów obsługujących organy administracji rządowej, samorządowej lub jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych także inne osoby mające co najmniej 5-letni staż pracy w tych urzędach lub ich jednostkach.

Proponuje się także aby Szef Krajowego Biura Wyborczego w przypadku zagrożenia wykonywania zadań, o których mowa w art. 191e § 1 mógł powierzyć, nie dłużej niż na czas danych wyborów, wykonywanie funkcji urzędnika wyborczego osobie niespełniającej wymagań w zakresie miejsca zamieszkania i miejsca pracy, o którym mowa w art. 191b § 1 zdanie drugie lub § 2 Kodeksu wyborczego.

Projekt wprowadza przepis jednoznacznie wskazujący, że zapewnienie przez wójta obsługi i warunków pracy umożliwiających prawidłowe wykonywanie zadań przez urzędników wyborczych jest zadaniem zleconym gminy.

Nowelizacja nakłada na Państwową Komisję Wyborczą nowe zadania polegające na prowadzeniu wykazu osób, wobec których sąd prawomocnie orzekł o utracie biernego prawa wyborczego w związku ze złożeniem niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, oraz udostępnianiu danych o tych osobach właściwym komisjom wyborczym dokonującym rejestracji kandydatów w wyborach. Prezes sądu będzie zobowiązany do niezwłocznego przesłania Państwowej Komisji Wyborczej prawomocnego orzeczenia sądu stwierdzającego fakt złożenia przez osobę lustrowaną niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego. Realizacja tych zadań przyczyni się do prawidłowego i sprawnego prowadzenia procedury rejestracji kandydatów w wyborach.

Proponuje się również przepis zakładający nieprzeprowadzania w czasie, w którym przeprowadzane są wybory „o charakterze ogólnokrajowym” wyborów do organów jednostek pomocniczych gmin i wyborów do organów jednostek niższego rzędu, a także referendów lokalnych. Wyjątkiem od powyższej zasady będą wybory do rad dzielnic m.st. Warszawy.

Ponadto dopuszczalne będzie przeprowadzenie tych wyborów łącznie z wyborami uzupełniającymi do Senatu, wyborami do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: przedterminowymi, uzupełniającymi, ponownymi i do nowej rady lub wyborami przedterminowymi wójta.

Skutki projektowanej ustawy

Projekt wywołuje pozytywne skutki społeczno-gospodarcze.

Projekt nie wywołuje skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządów terytorialnych. Jednocześnie spowoduje korzyści dla budżetu państwa w związku z m.in. odstąpieniem od konieczności poniesienia kosztów na wyposażenie lokali wyborczych w sprzęt rejestrujący obraz i dźwięk oraz skróceniem procedury sądowo-administracyjnej w sprawach skarg na uchwały PKW w zakresie podziału na okręgi wyborcze.

Proponuje się aby ustawa weszła w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem zmian do art. 420 Kodeksu wyborczego, które mają w zamyśle wnioskodawcy wejść w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Wyznaczenie krótszego niż 14 dni *vacatio legis* wynika z potrzeby zapewnienia jak najszybszego rozpoczęcia obowiązywania przepisów dot. skróconej procedury rozpatrywania skarg na uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w sprawach podziału na okręgi wyborcze. Wiąże się to z koniecznością zapewnienia sprawnego trybu rozstrzygania toczących się postępowań przez Naczelny Sąd Administracyjny. Z uwagi na to, że zaproponowane zmiany nie stoją w sprzeczności z zasadą demokratycznego państwa prawnego, a potrzeba wprowadzenia przedmiotowych zmian jest niezwykle pilna proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.